

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร**Vision of school administrators in 21st century of Bangkapi district schools****under Bangkok Metropolitan Administration**รำไพพรรณ กิจจาเกษมกุล^{*1}, ธัญศญา ธรรมโสภณ² และจุฑารัตน์ นีรันดร³Ramphaiphankitcha Kasemkun^{*1}, Thansaya Thamsophon² and Chutharat Nirandon³^{*1-3}สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี^{*1-3}Education Administration program Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: rampaipun14@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยครูโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 555 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 226 คน วิธีการดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และ (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) การเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่าง

คำสำคัญ: วิสัยทัศน์, ผู้บริหารโรงเรียน, ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

This objectives of this research were: 1) to study the vision of school administrators in 21st century of Bangkapi District schools under Bangkok Metropolitan Administration; and 2) to compare the vision of school administrators in 21st century of Bangkapi District schools under Bangkok Metropolitan Administration, classified by education level and job experience. Research methodology was a survey research. The population was 555 teachers in Bangkapi District schools. Sample was obtained via stratified random sampling technique, classified by school size, comprised of 226 teachers in Bangkapi District schools. Research procedure consisted of 4 steps: (1) study of research problem; (2) research design; (3) data collection and analysis; and (4) research report writing. The instrument for data collection was 5-point level rating scale questionnaires. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

Major findings were as follows: 1) the vision of school administrators in 21st century of Bangkapi District schools under Bangkok Metropolitan Administration were overall at high levels; and 2) comparison

of the vision of school administrators in 21st century of Bangkok District schools under Bangkok Metropolitan Administration, classified by education level and job experience were not different.

Keywords: Vision, School, Administrators, The 21st Century

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 (ระหว่าง ค.ศ. 2001-2100) มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลกหลายด้านได้แก่ ความผันผวนทางเศรษฐกิจการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศความเชื่อมโยงโทรคมนาคมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้ม เกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ยืดหยุ่น และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหาร ในฐานะผู้นำองค์การจำเป็นต้องปฏิรูปตนเองและการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่ต้องการโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และความสมดุลเพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

ในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหาร (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556: 70-75) กล่าวถึง โมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational Leadership Model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่องของคุณภาพ (qualities) ความรู้ (knowledge) และทักษะ (skills) ของผู้นำทางการศึกษา พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E-Learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำที่เหมาะสมส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจ และยังส่งผลต่อความสามารถในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือและการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

แนวคิดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ได้ถูกพัฒนาจากแนวคิดของภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงโดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะกว้างครอบคลุมแนวคิดของภาวะผู้นำเชิงบริหารมี ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำเชิงวัฒนธรรม จากแนวคิดของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ดังเช่น นานัส (Nanus, 1992: 315), ดุบริน (Dubrin, 1998: 4), เบสและริกกีโอ (Bass and Riggio, 2006: 6) ต่างมีแนวคิดที่สอดคล้องกันที่ว่า ผู้นำจะตระหนักถึงการสร้างวิสัยทัศน์ที่แหลมคม สามารถอธิบายให้เห็นว่าองค์กรในอนาคต มีการเจริญเติบโตลักษณะใด และมีสภาพที่ดีขึ้นจากปัจจุบันอย่างไร องค์กรที่ประสบความสำเร็จทุกองค์การล้วนมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์

นอกจากนี้การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ยังทำให้ผู้นำมองเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่แท้จริงขององค์กร และสามารถกำหนดภาพในอนาคตขององค์กรขององค์กรได้ว่าการให้เป็นอย่างไร เพื่อกำหนดกิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามต้องการ โดยไม่เสียเวลากระทำการในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ และยังเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจอย่างเป็นพิเศษกว่าธรรมดา ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การบริหารงานของ

ผู้บริหารจะต้องมีสายตาวีไกล รั้มาก เห็นมาก ศึกษาและเรียนรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อีกทั้งการแข่งขันที่มากขึ้น (Blumberg and Greenfield, 1986: 228)

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในในศตวรรษที่ 21 เป็นโลก แห่งการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารที่สามารถบริหารงานโรงเรียนได้ดี บรรลุตามเป้าหมาย ผู้ได้บังคับบัญชาจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินของครูต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการประเมินเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการประเมินเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารตามแนวคิดบรอน (Braun, 1991) 3 ด้าน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 555 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 226 คน โดยจากการกำหนดจากตารางของ เครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ตามสัดส่วนประชากรในแต่ละขนาดของโรงเรียน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของครูผู้สอน ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ได้แก่ 1-10 ปี และตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารตามแนวคิดบรอน (Braun, 1991) 3 ด้าน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

4.2 เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้ครูโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 226 ฉบับ และนัดเก็บแบบสอบถามในสัปดาห์ถัดไป

4.3 แบบสอบถามที่ได้รับกลับมา 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของแบบสอบถาม

4.4 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบถาม ใช้ร้อยละ (percentage) จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ค่า 5 ระดับ และใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สำหรับการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ กำหนดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535)

4.51 ถึง 5.00 หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 ถึง 4.50 หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

2.51 ถึง 3.50 หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 ถึง 2.50 หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

1.00 ถึง 1.50 หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน โดยการทดสอบค่าที (Independent t-test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้มีดังต่อไปนี้ 1) ร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ 4) การทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (independent t-test)

ผลการวิจัย

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการสร้างวิสัยทัศน์

2. การเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

2.1 วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

2.2 วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในภาพรวมองค์กร บนพื้นฐานของข้อมูลสภาพแวดล้อม และต้องอาศัยผู้นำองค์กร บุคลากรในองค์กรที่มีความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่อนาคตที่ประสบผลสำเร็จทำให้องค์กรมีความมั่นคง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงให้ความสำคัญกับการนำวิสัยทัศน์มาใช้ในการบริหารงานโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัยพร สาวิสัย (2563) ศึกษาเรื่องวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองโดยรวมในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในยุคปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองมีการอบรมและพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารงานที่สามารถมองเห็นภาพในอนาคตของสถานศึกษาที่พึงประสงค์ได้อย่างชัดเจน มีแนวทางการปฏิบัติที่ บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงกระบวนการที่จะไปให้ถึงจุดมุ่งหมายได้จริงและสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานศึกษาทั้งในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกันทั้งจากภายในและนอกสถานศึกษา คอยดูแลตรวจสอบ กำกับติดตามให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะลักษณะการทำงานของผู้บริหารที่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนแสดงความคิดเห็น เพื่อนำมาสร้างวิสัยทัศน์ ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และตรงตามความต้องการของแต่ละคน ทำให้เกิดความสัมพันธที่ดีในองค์กร ส่งผลให้เกิดการผลักดันให้งานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยา ชินกะธรรม (2557) ศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2 พบว่า ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะวิสัยทัศน์เปรียบเสมือนแผนที่เดินทางขององค์กร รายละเอียดทุกอย่างในวิสัยทัศน์จะช่วยให้องค์กรเดินไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างถูกต้องและประสบความสำเร็จตามที่ปรารถนา การที่มองเห็นอนาคตได้ชัดเจนจะทำให้สามารถเตรียมการแก้ปัญหา และเตรียมการดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสามารถนำเสนอวิสัยทัศน์ของตนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจตามได้เป็นอย่างดี มีทักษะการสื่อสารที่ดี สามารถทำให้ผู้ฟังหรือผู้รับสารมีความเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ไชยเจริญ (2557) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เร่งรัดการประชาสัมพันธ์ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเชิงรุก เชิงลึกและเชิงกว้างในรูปแบบที่หลากหลายและต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือสร้างเครือข่ายของหน่วยงานต้นสังกัด และต่างสังกัด

สื่อมวลชนองค์กรเอกชน ชุมชน สถาบันศาสนา สถาบันสังคม ตลอดจนบุคคล และครอบครัวในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และเชิงลึก และเชิงกว้าง ทุกรูปแบบยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว

1.3 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหาร มีทักษะความเป็นผู้นำในการกระตุ้นให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตามนโยบายที่วางไว้มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการทำงานอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยของ มาลัยพร สาวีสัย (2563) ศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง พบว่า ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้มาสู่การปฏิบัติได้จริง มีการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย แผนงาน โครงการขององค์กรแผนกลยุทธ์และแผนการปฏิบัติการ ด้วยการชักนำส่งเสริม ริเริ่มและเพิ่มอำนาจให้บุคลากรสามารถนำวิสัยทัศน์นั้นไปปฏิบัติใช้ได้จริงตามภาระหน้าที่และบริบทของแต่ละบุคคล

2. การเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตบางกะปิ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการประเมินเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารทุกคนจะต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่เหมือนกัน ประกอบกับในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียมและรวดเร็วขึ้น ซึ่งต่างจากงานวิจัยของ หาดแก้ว ทองขาว (2558) ศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์และพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 5 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษา คือความเจริญงอกงามเป็นการจัดประสบการณ์ ที่เหมาะสมให้กับคน จนเกิดการพัฒนาระบบการคิด

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีการประเมินเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา จัดโครงสร้างสถานศึกษา และเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะการบริหาร การสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากร และส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาบุคลากรในการจัดทำวิจัย เพื่อพัฒนาการศึกษา ให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ หาดแก้ว ทองขาว (2558) ศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์และพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 5 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิสัยทัศน์สามารถปลูกฝัง ได้โดยการอบรม จึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่าง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ผู้บริหารควรโน้มน้าวให้ครูมุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ และดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

2. ผู้บริหารควรปรับเปลี่ยนแผนงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน

3. ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
2. ควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0
3. ควรทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานของครู

เอกสารอ้างอิง

- ทัศนีย์ ไชยเจริญ. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉันทยา ชินกะธรรม. (2557). *วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- มาลัยพร สาวิสัย. (2563). *วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนการค้นพบใหม่ทางการศึกษา กรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564)*. รายงานสรุปผลการประชุมประจำปี 2558 ณ ศูนย์แสดงการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แผนปฏิบัติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หาดแก้ว ทองขาว. (2558). *วิสัยทัศน์และพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- Jerry Bruce, Braun. (1991). An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship of School Climate. *Dissertation Abstracts International*, 52(4): 139-A.